

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimus

KH 28.02.2022 § 57
106/11.02/2022

Rauman kaupunki teki vuonna 2020 viranhaltija-aloitteen Etelä-Satakunnan ja Rauman ympäristöterveydenhuollon yksiköiden yhdistämisen selvittämisestä. Euran, Huittisten, Kokemäen, Rauman ja Säskylän kuntajohtajat, Rauman sosiaali- ja terveysjohtaja sekä Rauman ja Etelä-Satakunnan ympäristöterveydenhuollon yksiköiden johtajat ovat vuoden 2020 joulukuusta alkaen pitäneet viisi valmistelukokousta ympäristöterveydenhuollon uuteen yhteistyöalueeseen liittyen.

Etelä-Satakunnan ympäristöterveydenhuolto toimii osana Etelä-Satakunnan ympäristötoimistoa, jossa vastuukuntana toimii Säskylä. Ympäristöterveydenhuollon yhteistyökuntia ovat Eura, Huittinen, Kokemäki ja Säskylä. Etelä-Satakunnan ympäristötoimisto järjestää myös Euran, Huittisten ja Säskylän rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävät sekä myy ympäristönsuojelun viranhaltijatyötä Oripään kunnalle.

Rauman ympäristöterveydenhuollon yksikkö on osa Rauman sosiaali- ja terveystalvueluita. Sosiaali- ja terveystoimi ympäristöterveydenhuoltoa lukuun ottamatta on hyvinvointialueille siirtymisen myötä siirtymässä maakunnalliseksi toiminnaksi 1.1.2023 alkaen. Ympäristöterveydenhuollon toiminta ei ole samassa aikataulussa siirtymässä hyvinvointialueelle. Tästä johtuen on ollut tarpeellista tarkastella Rauman ympäristöterveydenhuollon sijoittumista osaksi suurempaa ympäristöterveydenhuollon kokonaisuutta. Yhteistyön edistäminen on myös muilta osin tarkoituksenmukaista.

Etelä-Satakunnan ja Rauman ympäristöterveydenhuollon yksiköillä on jo tällä hetkellä tiivistä yhteistyötä eläinlääkintähuollossa. Yksiköillä on yhteinen päivystysalue ja -rinki, jossa molempien yksiköiden praktikkoeläinlääkärit (3+3) huolehtivat eläinlääkäripäivystyksestä yhteisesti laaditun vuorolistan mukaisesti. Lisäksi Rauman valvontaeläinlääkäri huolehtii sopimusperusteisesti Euran eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan asioista sekä eräistä Kokemäen eläintautivalvonnan tehtävistä. Etelä-Satakunnan ja Rauman valvontaeläinlääkärit toimivat lisäksi toistensa sijaisina. Etelä-Satakunnan terveystarkastajat käyttävät lisäksi jonkin verran Rauman mittauslaitteita ja Etelä-Satakunnasta otettuja vesi- ja elintarvikenäytteitä toimitetaan Raumalla sijaitsevaan yksityiseen laboratorioon siellä tutkittavaksi tai edelleen tutkimuksiin toimitettavaksi.

Etelä-Satakunnan ympäristötoimiston ympäristöterveydenhuollossa ja Rauman ympäristöterveydenhuollossa työskentelee tällä hetkellä molemmissa 10-12 viranhaltijaa ja työntekijää. Viranhaltijoista pääosa on eläinlääkäreitä ja terveystarkastajia. Etelä-Satakunnassa on enemmän tuotantoeläimiin liittyvää praktiikkaa, kun taas Raumalla kunnaneläinlääkäreitä työllistää suuri pieneläinpotilaiden määrä. Etelä-Satakunnan alueella on valtakunnallisestikin huomattava määrä elintarvikealan laitosten ja siipikarjatilojen valvontatehtäviä. Raumalla elintarvikevalvonnan kohteet ovat kooltaan pienempiä. Terveystalvontaa työllistävät kaupunkimaiselle asetukselle tyypilliset terveydensuojelun tehtävät kuten asumisterveysongelmat ja valvonnan erityispiirteitä ovat Rauman satamassa tehtävät laivatarkastukset. Etelä-Satakunnan terveydensuojeluviranomaisena toimii tällä hetkellä Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta ja Rauman terveydensuojeluviranomaisena kaupungin sosiaali- ja terveysvaliokunta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on monissa yhteyksissä ilmaissut, että ympäristöterveydenhuollon osalta on henkilöstömäärältään pyrittävä nykyistä suurempiin yksiköihin. Lain mukaan tällä hetkellä ympäristöterveydenhuoltoa voidaan järjestää yksiköissä, joissa on vähintään 10 viranhaltijaa ja työntekijää.

Suuremman yksikön etuina on

- yhtenäisempi ja objektiivisempi toiminta laajemmalla alueella
- lisääntyvä uskottavuus asiakkaiden näkökulmasta
- sijaisuuksien helpompi järjestely suuremmassa yksikössä
- paremmat edellytykset viranhaltijoiden erikoistumiseen ja työnjakoon ja sitä kautta asiakaspalvelun laadun parantamiseen
- paremmat resurssit toiminnan kehittämiseen, joka koskee suurempaa työntekijä- ja asiakasmäärää
- eläinlääkäripäivystyksen kehittämismahdollisuudet paranevat ja haavoittuvuus esim. sairaustapauksissa yhden työnantajan alaisuudessa vähenee
- edellytykset toiminnan tehostamiseen ja kustannusten vähentämiseen paranevat

Kuntien ja kaupunkien yhteistoiminta perustuu valtuustojen hyväksymään sopimukseen, jossa sovitaan toiminnan järjestämisen yksityiskohdista. Tarkoituksenmukaista on yksikön pienen koon vuoksi, että yhteistoiminta perustuu ns. vastuukuntamalliin, jossa yksi kunta toimii palvelujen järjestäjänä ja henkilöstön työnantajana. Yhteinen sopimuskuntien luottamushenkilöistä koostuva toimielin on myös osa vastuukunnan luottamushenkilöorganisaatiota. Toimielimen ja viranhaltijoiden keskinäisestä päätösvallasta määrätään vastuukunnan hallintosäännössä sekä toimielimen tekemässä päätösvalan delegointipäätöksessä.

Liitteenä olevan kuntajohtajien ohjauksessa valmistellun ja hyväksyttäväksi esitettävän sopimuksen mukaan Säkyä toimii v. 2023 alusta alkaen laajentuneen Etelä-Satakunnan ympäristöterveydenhuollon yksikön vastuukuntana. Ympäristöterveydenhuollon toimielimenä ja terveydensuojeluviranomaisena toimii 1.1.2023 alkaen Säkyän kuntaan perustettava ympäristöterveyslautakunta, jossa on kolme jäsentä Raumalta ja yksi Eurasta, Huittisista, Kokemäeltä ja Säkyästä kustakin. Yksi Rauman jäsen toimii ympäristöterveyslautakunnan puheenjohtajana. Säkyän kunnan osana toimiva Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta jatkaa toimintaansa ja käsittelee 1.1.2023 alkaen ainoastaan Euran, Huittisten ja Säkyän rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun asioita.

Ympäristöterveydenhuollon yksikkö on osa Säkyän kunnan Etelä-Satakunnan ympäristötoimistoa. Henkilöstö jatkaa tehtäviään v. 2023 nykyisissä toimipisteissään jokaisen sopimuskunnan ja -kaupungin alueella. Sopimuksen mukaan Säkyän kunnan ympäristötoimialan toimialajohtajana jatkaa ympäristöpäällikkö ja ympäristöterveydenhuollon vastuualueen johtajaksi nimetään nykyinen Rauman ympäristöterveydenhuollon johtaja, joka toimii myös ympäristöterveyslautakunnan esittelijänä.

Toiminnan yhtenäistämiseen liittyen laaditaan koko toimialueelle yksi valvontasuunnitelma, yhtenäinen taksa, ympäristöterveydenhuollon laatujärjestelmä sekä erityistilannesuunnitelma. Asiakaspalvelussa panostetaan yhä enemmän sähköiseen asiointiin. Toimintatapoja on jo yhtenäistetty edellisen maakuntavalmistelun yhteydessä.

Kuntien ja kaupunkien väliseen kustannusjakoon vaikuttaa asukasluku ja suoritteiden määrä. Nettomenot, joka saadaan vähentämällä

kokonaismenoista myynti- ja maksutulot, jaetaan osakaskuntien kesken pääasiassa seuraavien laskentaperiaatteiden mukaan:

- kuntien kustannus määräytyy asukaslukujen perusteella paitsi eläinlääkintähuollon kustannuksista puolet jaetaan praktiikan käyntimäärien perusteella. Suurelänkäynnin painoarvo pienelänkäyntiin verrattuna on kaksinkertainen
- Huittisten, Kokemäen ja Rauman kaupunkien omistamien toimitilojen kuluista, kiinteistä kalusteista ja toimitilojen huollosta ja kunnossapidosta vastaavat viime kädessä ne kaupungit, joiden alueella toimitilat sijaitsevat. Läpinäkyvyyden vuoksi Säkyllä maksaa kuitenkin vuokraa toimitiloista sijaintikaupungille erillisen sopimuksen mukaisesti ja Säkyllä kuntalaskutuksessa laskuttaa vuokran ko. kaupungeilta samansuuruisena takaisin
- Eurassa ja Säkyllässä sijaitsevien yksityisiltä vuokrattujen ja kuntien omistamien toimitilojen menot sisältyvät ympäristöterveyslautakunnan talousarvioon ja ne jyvitetään kuntalaskutuksessa vain Euralle ja Säkyllälle asukaslukujen suhteessa

Liitteenä on yhteistoimintaa koskeva sopimus liitteineen Euran, Huittisten, Kokemäen, Rauman ja Säkyllän ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä.

Etelä-Satakunnan ympäristölautakunta tulee käsittelemään kokouksessaan 1.3.2022 ympäristöterveydenhuollon sopimuksen laajentamista ja esityksenä on, että he esittäisivät Kokemäen, Euran, Huittisten ja Säkyllän kunnan- ja kaupunginhallituksille, että ne esittäisivät edelleen valtuustoilleen hyväksyttäväksi liitteenä olevaa ympäristöterveydenhuollon palveluiden koskevaa sopimusta. Aikataulusyistä Kokemäen kaupunki käsittelee asiaa kaupunginhallituksessaan jo 28.2.2022 ja edelleen kaupunginvaltuustossa 7.3.2022.

Lisätietoja antaa	Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen, puh. 040 488 6100.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämistä koskevan sopimuksen.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämistä koskevan sopimuksen.